

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Cena pošte

Datum v objavi: 1. pr. (Julija 1-30) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovila je prevoznica, da se vam ne ustavi list.

OGRSKI MONARHISTI BI RADI SKRILI SVOJE BRUTALNOSTI PRED SVETOM.

Malo vesti prihaja zadnje čase v javnost o bestijalnostih, ki jih izvršujejo ogrski monarhisti nad svojimi političnimi nasprotniki, katere so pometali v ječe. Zakaj ne prihajajo več te vesti v javnost tako pogostoma, pove tajna okrožnica, podpisana od generala Danija, budimpeštanskega vojaškega poveljnika in naslovljena na vsa poveljništva ogrskega budimpeštanskega distriktnega poveljništva, ki jo je priobčila dunajska "Korrespondenčna revija".

Vrhu okrožnice je zapisano, da je okrožnica "strogo tajna", na kar general Dani opozarja vojaške poveljnike, da so zunanji svet dosegli vesti, da vojaške oblasti ravnaajo silno brutalno z jetniki. Take vesti pa postavljajo ogrsko vlado v slabo luč pred ententno komisijo. Dalje pravi general, čeprav so vojaške oblasti potrpežljive napram jetnikom, vendar je treba včasih bolj ostro postopati z jetniki. Zaradi tega ukazuje, da morajo taki jetniki ostati v samotni celici, dokler niso izbrisana zunanja znamenja strogega ravnanja. Takih jetnikov ne sme obiskati nihče, celo njih zagovornikom je prepovedan obisk. Ravno tako se ne smejo taki jetniki izročiti civilnim oblastim, dokler ne izginijo zgoraj omenjena znamenja. Vsak poveljnik, ki se ne ravna po teh navodilih, je za svojo nepokorščino osebno odgovoren.

Okrožnica, ki jo je izdal general Dani, je pravi odsev njegove duševne brutalnosti. Po njegovih navodilih se morajo politični jetniki prisiliti z mukami do izpovedi, ne glede nato, če jih žrtev bestijalnosti ogrskih monarhistov napravi le zaradi tega, da uide nadaljnim mukam, na kar se mora žrtev zapreti v samotno celico, dokler se ne zacelijo rane, ki jih je povzročila monarhistična bestijalnost. K žrtvi ne sme celo odvetnik, kar toliko pomeni, da so na Ogrskem poteptane vse civilne pravice, odkar so se monarhisti ugnezdili zopet v Budimpešti. In kadar se žrtvi zacelijo zopet rane, tedaj lahko sprejema zopet obiske ali se pa izroči civilnim oblastim, da lahko mučitelji in krvniki, ki so izpuščali svojo bestijalnost na žrtvi, utaje svoja živinska dejanja. Taka je morala generala Danija, vojaškega poveljnika v Budimpešti. In če je vojaški poveljnik taka zver, si lahko vsakdo predloči, kakšne beštije so njegovi podložni poveljniki, ki izpolnjujejo njegove ukaze.

Madžarski aristokratje so odnekad po vsem svetu sloveli kot neotesane sirovine, kajti dišali so vseeno po konjskih in svinjskih hlevih, čeprav so močili svojo obleko z najfinejšim parfomom. General Dani je pa prekosil madžarske aristokrate v sirovosti, kar dokazuje njegova okrožnica. Le človek, ki je na zelo nizki morali, udari drugega človeka, ki je zvezan in se ne more postaviti v bran. Taka morala je menda dandanes v navadi le še pri banditih. General Dani pa ščuva svoje podložnike k takim banditskim dejanjem, ko pravi v svoji okrožnici, da je treba včasih bolj strogo postopati z jetniki, na kar je treba s samotno celico zakriti znamenja tega sirovega postopanja. In če se da morala tega generala na tehtnico in morala navadnega cestnega bandita, se lahko prepričamo, da je v moralnem oziru general Dani slabši od navadnega cestnega roparja, kajti slednji ima včasih usmiljenje s svojo žrtvijo, medtem ko general ne pozna usmiljenja, ampak svetuje, da je treba znamenja izvršenih bestijalnosti tako prikriti, da se žrtev ne more nikamor pritožiti.

Gorje ljudstvu, ki ga vladajo take moralne propalice!

Smrtna kosa v Združenih državah. — Metropolitan Life Insurance kompanija je izdala letak, v katerem pravi, da je umrljivost ljudi, zaposlenih v industriji v Združenih državah, mnogo večja, kot v drugih državah, ki so industrijalno in socialno ravno tako razvite kot Združene države.

V letaku pravi družba, da nesreče ubijejo v Združenih državah pet in osemdeset tisoč ljudi vsako leto, ali eden in osemdeset ljudi na sto tisoč. Če bi znižali število nesreč, da bi zaradi nezgod izgubilo ravno toliko ljudi svoje življenje kot na Angleškem in Valesu, tedaj bi se število skrčilo na štiri in štirideset tisoč. Umrla bi torej eden in štirideset tisoč manj ljudi na leto, kot jih umre

sedaj, ko se ne brigamo prav nič za varnost človeškega življenja.

Skoraj trideset tisoč ljudi ponesreči smrtno vsako leto več v Združenih državah, kot je padlo ameriških vojakov na francoskih bojnih poljih, kljub temu se pa ne zbudi javna vest in zahteva odločno, da bi malo bolj štedili s človeškimi življenji.

Take številke so pa strašne in govore, da se prav nič ne brigamo za varnost človeškega življenja in da cenimo višje dolar kot pa človeško življenje.

Lenin in ententa.

Arthur Brisbane.

Zdi se, da je Rusija pod Leninovo vlado dobro preučevala zavezniki metode in marsikaj se je naučila od Lloydja Georgea, Clemenceauja in Wilsona.

Zavezniki so rekli: Nemčiji: "Odložiti moraš orožje, kajti dokler imaš orožje, si nam nevarna."

Ravno to pravi danes Lenin Poljski.

Ententa je vzela Nemčiji premočnike in železne rudnike. Rusija namerava vzeti petrolejske vrelce v Galiciji in solne jame na Poljskem.

Zavezniki so sklenili, da Nemčija ne sme imeti fortifikacij. Rusija tudi ne bo dovolila Poljskom, da bi imeli trdnjave.

Tako gre ta stvar.

Ena reč pa je, katero pogrešamo v versajski mirovni pogodbi. Nekaj se govori, da Rusija zahteva, da mora poljska vlada dati svojim pohabljenim vojakom in družinam vojakov dovolj zemlje, da se lahko prežive.

To je nekaj novega v vojnah. Do danes še nismo slišali, da bi zmagovalcem predpisal premagancu, kako mora skrbeti za svoje ranjence in vdove in sirote padlih vojakov. Cinični bodo rekli, da je to zopet boljševiška propaganda, drugi pa pravijo, da je to dokaz, da je sovjetska Rusija res napredna država.

Resnica je, da civilizirane države pozabijo na vojaške kakor hitro je vojna končana. To vidimo tudi pri nas v Združenih državah kadar govorimo o dokladi (bonus) za bive vojaške.

Dojetva, da Rusija skrbne lo za svoje vojaške, ki dobivajo posebne odmerke v živilih in drugih potrebščinah za svoje družine, temveč tudi za poljske vojaške, bo nedvomno pomagalo širiti Leninovo idejo na Poljskem.

O Leninu se govori, da je rekel: "Rusko revolucije sem finančiral z nemškimi zlatom, nemško revolucijo bom pa finančiral z ruskim zlatom."

Ako bo Lenin finančiral revolucije na Poljskem s tem, da ponuja poljsko zemljo poljskim vojakom, ki so bili ranjeni v vojni, in družinam ubitih vojakov, tedaj se lahko reče, da je inteligenčen ekonom.

Divje vesti.

Mlin francoske protiruske propagande melje noč in dan "novice", ki se razpošiljajo pod šiframi raznih kapitalističnih časnikarskih agentur in katere imajo od časa do časa tudi uradni pečat tega ali onega znanjega ministarstva, da bolj drže. Med temi "novicami" so tudi sledeče kraljice:

1. V Kolnu na Poljskem je rekel neki sovjetski poveljnik, da bo sovjetska Rusija takoj sklenila alianco z Nemčijo in nato napove vojno Franciji, kakor bo sledila vojna s Anglijo in končno z Ameriko za "boljševistične vsega sveta".

2. Nemčija je posodila Rusiji letalec, ki letajo nad Poljsko in opazujejo gibanje poljskih čet, nakar obveščajo ruske poveljnike o vsem, kar vidijo.

3. Neki ameriški časnikar, ki je nepoznan prepotoval vsa Rusija od Vladivostoka do Petrograda, poroča iz Finske, da je v Rusiji strašna lakota, vojaški in delavski upori so na dnevnem redu in sovjetska vlada se ne bo obdržala čez zimo (katero zimo?).

4. Baron Peter Vrangeli na Krimu je velik demokrat. Objubil je, da pusti ruskim kmetom zemljo, povrne dolgov in ustanovi ustavno in najboljšo demokratično vlado na svetu. Za doseg tega velikega programa mu pa manjka vojske, orožja in streliva in denarja.

5. Medtem ko Rusi obkrožajo Varšavo, zmagajo Poljski vladan v varšavskem obroču. Na-

Ameriške vesti.

NEZGODA V PREMAGANJU: EDEN MRETEV, EDEN TEŽKO POŠKODOVAN.

Cartersville, Pa. — (Izvirno poročilo). — V tukajšnjem premagorovu št. 2, last "Frances Ford Colliers Coal Co." sta ponesrečila 14. avgusta t. l. dva premagajla. Alois Predhold in Fred Barnik. Izpodkopavala sta premog in pri tem delu ju je podslala plast kamenja in premoga. Nezgoda se je pripetila okrog desete ure dopoldan. Fred Barnika so dobili izpod kamenja čez eno uro, ki je bil zelo težko poškodovan na glavi in roki in so ga takoj poslali v bolnišnico. Alois Predholda so pa dobili še le čez osem ur, ko so odstranili vse kamenje. Bil je mrtel.

Oba sta neoznena in vsled svojega mirnega značaja sta bila splošno priljubljena. Alois Predhold je bil rodom Prus in star 63 let, Fred Barnik pa Irec. — Jozip Fanger, poročevalec.

NAZAJ V PEKLENSKE NIŽINE.

Chicago, Ill. — Thomas Dodgen je delal tri leta za znano plebskarsko tvrdko Thomas Cusack Sign kompanijo. To dni je prišel na Madisonovo ulico, da kupi za neke barve, ker je hotel preplekati svojo hišo. Ko stopi z voza ulične železnice, mu stopi nasproti neki tujeec in ga pozdravi: "Ej, ali me ne poznaš?" in potkal ga je prijateljski po rameni. — "Ej, jaz sem Ernest Petersen, znani Šved. Seveda poznati me počel, kajti izgledaš, da imaš precej okroglega pod palcem."

"Poslušaj, Petersen, jaz sem sedaj na poti poštenosti," je rekel Dodgen. "Nepoštena pot se me izplača. Imam ženo in otroka na zapadni strani in nihče ne pozna moje preteklosti."

Šved je pomežiknil, nasmehnil se je zaupno in mu dejal:

"All right, imam dobro delo, svoj avtomobil, pridt danes zvečer, pa peljem tebe in tvojo soprogo z detetom na sprehod. Pridi ob šestih zvečer na vogal Clarkove ceste in Severne ulice."

Dodgen je pristal. Bal se je odpočeti in ob določen uri je bil na dogovorjenem mestu. Šved je delal okoli avtomobila, ko je prišel Dodgen in je sedaj v avtomobilu, po cesti sta se pa blizala dva tujea.

"Well, Šved," sta spregovorila tujea, kaj pa je novega — ali si ukradel zopet avtomobil? Kdo pa je tvoj prijatelj? Pojdi z nama na policijsko postajo."

Dodgen je debelo zijal, ko so ju peljali na policijsko postajo. Tam so mu zastavili razna vprašanja, na kar so pogledali v album zločincev.

"Aha, ti si Peter Saseniek, ki je bil v letu 1915 obsojen zaradi cestnega ropu na štirinajst let ječe, da jo presediš v Pontiacu. Petersen, Šved, je sedež s tabo v eni celici. Ej, kajne Švedi?"

Šved se je na široko zarežal. "Da," je rekel Dodgen, "to sem jaz. To je bilo edino hudo delo, ki sem ga izvršil. Pobegnil sem iz ječe, preden sem presedel eno leto. Delal sem leto dni na farmi v Michiganu, da sem zgubil blede jetniško barvo. Hotel sem začeti novo življenje in sem ga tudi začel. Prišel sem v Chicago in se oženil. Moja žena ne ve ničesar o moji preteklosti. Uboga žena, ta vest jo bo ubila."

"Toda ti," je nadaljeval Dodgen in obrnil se je proti Švedu, "ti podgana, zdaj spoznavam tvojo igro. Ti si policijski vohun in ujel si me."

In preden so detektivni vedeli, kaj se godi, je Dodgen planil na Šveda in ga pobil s pestmi na tla. Sedel je nanj in od vseh strani so padale bunke na Švedovo glavo.

Washington, D. C. — "Ameriško socialistično društvo," ki je izdalo v vojnem času letak "The great madness" in je bilo zaradi tega letaka obsojeno na tri tisoč dolarjev denarne globe, češ, da je z njim obstruivalo vojni, je vložilo priziv na višjo instanco za razveljavljenje razsodbe.

Professor Scott Nearing je priznal, da je spisal listek. Prišel je pred sodišče, toda bil je oproščen.

BIL JE PASTORJA PRITISNIL DO SMRTI.

Muscatine, Iowa. — Rev. Julius Doden je hotel popraviti biko oglavnik, ko se je bil nepričakovano zakladi v njej in ga s tako silo pritiskal k tlom, da je petnajst minut kasneje umrl. Nezgoda se je pripetila v nemško-luteranskem štirideset in vprico otrok in drugih slušencev, ki niso mogli prikočiti na pomoč, dokler bika ni minila pobesnelost.

PET IN DVAJSET OKOSTNJA-KOV ODKRITI.

Corpus Christi, Tex. — Pri kopanju na Laguna Madre so delavci odkrili pet in dvajset okostnjakov. Po zobeh sodijo, da so bili možje stari okoli štirideset let, ki jih je tukaj doletela smrt. Splošno govore, da se je na tem mestu potopila španska ladja v prvi polovici minolega stoletja, ki je bila naložena z zlatom in srebrom. Pri okostnjakih niso našli ničesar, kar bi služilo razvozljanju zagonetke.

JUGOSLOVAN-RUDAR ODLIKOVAN S HRABROSTNO MEDALJO.

New York, N. Y. — Iz urada "Ameriškega rudičnega križa, infor. oddelka" se poroča, da bo med drugimi rudarji odkrivan tudi Jugoslovane Dane Biondič s hrabrostno medaljo od "The Joseph A. Holmes Safety Association". Dane Biondič je naseljen v Biwabiku, Minn., in vpislen pri Balkan Mining Co. Ko je izbruhnil ogenj v "Belgrade" rudniku je ta rudar šel štirikrat v rudnik z električno lokomotivo in v nevarnosti svojega lastnega življenja privedel vsakokrat veliko rudarjev, ki so bili v nevarnosti, da se zadušijo v gorečem rudniku.

PODJETNIKI SO POGORILI SVOJO ZARTEVO NA SODIŠČU.

Seattle, Wash. — Sodnik Calvin S. Hall, član najvišjega sodišča, je odklonil peticojo pekovskih tovarnarjev, da sodnijsko prepoved proti pekovskim delavcem.

Porter-Baking kompanija je prosila sodnijsko prepoved proti organizaciji pekovskih delavcev, češ, da člani organizacije strahujejo njene delavce. Za peticojo je stala in jo podpirala organizacija pekovskih mojstrov in tovarnarjev. To je bil že drugi poizkus za izposlovanje sodnijske prepovedi proti pekovskim delavcem, ki zmagujejo v boju za boljše delavske razmere.

KAJ JE PRONABEL MERNI ODBOR V ARKANZASU.

Fort Smith, Ark. — Državni mezdni odbor, ki preiskuje mezde delavčev, izjavlja, da bi večina prodajalk ne mogla plačati hrane in stanovanja, če bi bile primorane skrbeti za svoje hrano in stanovanje. Odbor je pronašel, da nekatere ženske prejemajo po sedem dolarjev in pol tedenske mezde.

NAJHNE VZROK, TODA VELIK UČINEK!

Chicago, Ill. — 13-letnega dečka William Douglassa so našli občenega v kleti. Deček je zbil ovijalo za perilo, ko ga je hotel popraviti. Mati ga je zaradi tega

vo, Peterson je klical na pomoč, toda nobeden policajev se ni ganil, kajti tudi njim se najbrž zoperli nekdanji hudodelci, ki se ponudijo policiji za vohune.

Dodgena so izročili uradniku, da ga odvede v Pontiac, Šved je odšel v bolnišnico, kajti njegov nekdanji tovariš ga je tako obdelal s pestmi, da je imel vso glavo zateklo.

SOCIALISTI SO VLOŽILI PRIZIV PROTI DENARNI GLOBI.

Washington, D. C. — "Ameriško socialistično društvo," ki je izdalo v vojnem času letak "The great madness" in je bilo zaradi tega letaka obsojeno na tri tisoč dolarjev denarne globe, češ, da je z njim obstruivalo vojni, je vložilo priziv na višjo instanco za razveljavljenje razsodbe.

Professor Scott Nearing je priznal, da je spisal listek. Prišel je pred sodišče, toda bil je oproščen.

BIL JE PASTORJA PRITISNIL DO SMRTI.

Muscatine, Iowa. — Rev. Julius Doden je hotel popraviti biko oglavnik, ko se je bil nepričakovano zakladi v njej in ga s tako silo pritiskal k tlom, da je petnajst minut kasneje umrl. Nezgoda se je pripetila v nemško-luteranskem štirideset in vprico otrok in drugih slušencev, ki niso mogli prikočiti na pomoč, dokler bika ni minila pobesnelost.

PET IN DVAJSET OKOSTNJA-KOV ODKRITI.

Corpus Christi, Tex. — Pri kopanju na Laguna Madre so delavci odkrili pet in dvajset okostnjakov. Po zobeh sodijo, da so bili možje stari okoli štirideset let, ki jih je tukaj doletela smrt. Splošno govore, da se je na tem mestu potopila španska ladja v prvi polovici minolega stoletja, ki je bila naložena z zlatom in srebrom. Pri okostnjakih niso našli ničesar, kar bi služilo razvozljanju zagonetke.

JUGOSLOVAN-RUDAR ODLIKOVAN S HRABROSTNO MEDALJO.

New York, N. Y. — Iz urada "Ameriškega rudičnega križa, infor. oddelka" se poroča, da bo med drugimi rudarji odkrivan tudi Jugoslovane Dane Biondič s hrabrostno medaljo od "The Joseph A. Holmes Safety Association". Dane Biondič je naseljen v Biwabiku, Minn., in vpislen pri Balkan Mining Co. Ko je izbruhnil ogenj v "Belgrade" rudniku je ta rudar šel štirikrat v rudnik z električno lokomotivo in v nevarnosti svojega lastnega življenja privedel vsakokrat veliko rudarjev, ki so bili v nevarnosti, da se zadušijo v gorečem rudniku.

PODJETNIKI SO POGORILI SVOJO ZARTEVO NA SODIŠČU.

Seattle, Wash. — Sodnik Calvin S. Hall, član najvišjega sodišča, je odklonil peticojo pekovskih tovarnarjev, da sodnijsko prepoved proti pekovskim delavcem.

Porter-Baking kompanija je prosila sodnijsko prepoved proti organizaciji pekovskih delavcev, češ, da člani organizacije strahujejo njene delavce. Za peticojo je stala in jo podpirala organizacija pekovskih mojstrov in tovarnarjev. To je bil že drugi poizkus za izposlovanje sodnijske prepovedi proti pekovskim delavcem, ki zmagujejo v boju za boljše delavske razmere.

KAJ JE PRONABEL MERNI ODBOR V ARKANZASU.

Fort Smith, Ark. — Državni mezdni odbor, ki preiskuje mezde delavčev, izjavlja, da bi večina prodajalk ne mogla plačati hrane in stanovanja, če bi bile primorane skrbeti za svoje hrano in stanovanje. Odbor je pronašel, da nekatere ženske prejemajo po sedem dolarjev in pol tedenske mezde.

NAJHNE VZROK, TODA VELIK UČINEK!

Chicago, Ill. — 13-letnega dečka William Douglassa so našli občenega v kleti. Deček je zbil ovijalo za perilo, ko ga je hotel popraviti. Mati ga je zaradi tega

okarala in mu rekla, da ga zvečer zatoči očetu. Dečkove oči so se napolnile s solzami in odšel je v klet. Deček ni bil kasneje našel. Trudili so se eno uro, da ga spravijo zopet v življenje, toda vsi poizkusi so bili zastonj. Deček je letos dovršil ljudsko šolo in je vedno sanjaril, da postane elektrotehničen inženir. Če je videl kaj slomljenega, je hotel popravit. In tako je hotel tudi popravit ovijalo za perilo, kar mu je pa ponesrečilo.

UVOZ ROZIN KARANJA.

Washington, D. C. — Odkar bila uvedena prohibicija, se pomnožil tudi uvoz rozin za 1,40 odstotkov. Rozine uvažajo večnoma iz Španije. Do 30. junija t. l. je bilo iz Malage uvoženih 2.000.000 funtov rozin. Po izjavi poljedelskega departamenta je bilo v šest mesecev uvoženih več rozin kot prej od leta 1913 do leta 1918.

To je blagoslov prohibicije.

OSTROVSKIM UBLUŽENIM NA STAVIL.

New York, N. Y. — Uslužbeni Manhattan & Queens Traction kompanije, ki vozijo z vozovi te družbe v predmestju Queen, so zastavili. Uslužbeni zahtevajo 67 centov mezde na uro, sedaj pa prejemajo po 46 in 55 centov na uro.

DELAVSKA PRODUKTIVNA ZADUGA.

Portland, Ore. — Strokovno organizirano delavstvo je tukaj ustanovilo zadruge za pranje perila. Kmalu bo dograjen tudi delavski tempelj, v katerem bodo imele vse delavske organizacije svoj sedež.

RUDARJI USTANOVE SVOI DNEVNIK.

Philadelphia, Pa. — Rudarji v hazeltonskem okraju ustanove svoj dnevnik pod imenom "Panth Valley News". Dnevnik prine ishajati še v tem mesecu.

UMNOVIČI SO SE OGLASILI KO SE JE RUDARJAL CVTEL PRI NARUŠU.

Spring Lake, N. J. — Kardinal Gibbons je bil v gosteh pri markiju Martin Maloneyju, ko so vstopili umnoviči in oplenili hišo. Očneli so a sabo srebrne krožnike, kajti umnoviči so najbrž mislili, da je za kardinala in markije dobra tudi navadna posoda.

ŠLO JE MINIMALNA TEDEŠNJA MEZDA ZA DELAVCE.

San Francisco, Cal. — Industrijska komisija je določila, da znaša minimalna tedenska mezda za delavce in mladotne \$18 na teden. Izvzeti so le začetniki. Prizadetih je okoli dvajset tisoč delavčev, ki delajo v tiarknah, knjigovodnicah, litografijah itd.

AMERIKANCI DRUŠE KOT I. MAGALO.

Sioux City, Ia. — Šestletni Jack Kelly je nagajal in njegova 11letna sestra Edna ga je za kazen poslala pod streho. Oče in mati namreč delata pri mezarstvu. Tvrdo Cudahy & Co. Par minist po dečkovi odločki je prišel prihajati dim iz podstrešja, kjer je imel malenček svoje ležišče. Mali Jack je zapalil svoje ležišče, ker ga je njegova sestra za kazen poslala pod streho. Hila je pogorela do tal in dečka so rešili s veliko težavo smrti v ognju.

DELAVCI POBILI NA TLA DVA PRILJETA.

Chicago, Ill. — Joe Kovolet, zaposlen pri International Harvester kompaniji, je bil pobit na tla blizu saluna Felix Olesinskega. Arstirali so John Buzinskega in Joe Sinkoveca.

NAGRADA ZA POLITIČNO DELO.

Chicago, Ill. — Odbor za parke v zapadnem delu bo reorganiziral Governor Lowden je zahteval resignacijo komisarjev William Ganahowa in Richard J. Powdera; ker sta spomladi agitarala za župana Thompsona, ki je sicer tudi republikanec, ampak ne pripada k Lowdenovi skupini. Njuni mesti zasedeta Frank E. Gardner in William H. Schmidt. V političnih krogih govore, da je governor Lowden rekel, da je

Poslovanski bančni zavod.

POTNIŠKA AGENTURA

odpremanje potnikov v staro domovino s jamstvom, hitro in najcenejše. Na izbero so vedno prostori na vseh odhajajočih parnikih. Posebni uradnik pomaga pri dobavi potniških listin, katere se dobe v 24 urah. Kovčki se savarujejo tako da gredo s potnikom garantovano do njegovega mesta.

DOBAVANJE POTNIKOV

Iz stare domovine v Zedinjena država s garancijo; ako ne pridejo se denar vrne. Posebni uradnik se nahaja v Evropi, kateri preskrbuje vse potrebne listine v svezi s potovanjem; v starem kraju imamo tudi posebnega potovodjo, kateri spremlja potnike na potovanju.

BANČNI ODDELEK. NAKAZNICE.

Prodaja denarnih nakaznic po najcenejših dnevniških cenah, katere se nakazujejo na vse večje bančne zavode v Evropi in na vse banke v stari domovini. Izplačevanje je najcenežje, kakor hitro so nekaznice predložile dotičnim bankam. Money order; pošiljanje denarja, v katerikoli kraj stare domovine pod garancijo. Vi dobite pisмено potno potrdilo, podpisano po človeku, kateremu pošljete denar.

VLOŽNE HRANILNE KNJIŽICE.

Posiljanje denarja na hranilne v domovinske hranilnice in dobava hranilnih knjižic v teku dveh mesecev pod jamstvom.

PRAVNI ODDELEK.

V tem oddelku so nameščeni starokrajaki odvorniki, kateri izvršujejo vsakovrstne pogodbe, prepise posestev, poslednje volje, tirjatve in vse ostalo za domovinske vlasti.

HOTEL.

Posebni hotel s udobnimi sobami, žitnico in vsem drugim je na razpolago potnikom; tu so nastanjeni samo potniki Zarove banke. Ne premisljajte, temveč kadar potrebujete nasvetov, obrnite se k Vašemu

HENRY C. ZARO, BANKIR

W Square, NEW YORK CITY.

Terorizem od vseh strani je zlomil jeklarsko stavko.

(Nadaljevanje.)

Drug važen faktor, ki je pomagal zlomiti jeklarsko stavko, so bili številni stavkokazi, v prvi vrsti seveda črne, katerih so se posluževale jeklarske kompanije, in potoptanje vseh pravic svobodnih državljanov. Poleg se je pa kompanijam posrečilo prepričati javnost in brez nekaj časa tudi stavkarje, da je produkcija normalna in da so v nekaterih jeklarnah kmalo vpostavlili vso produkcijo. V nekaterih jeklarnah v resnici ni bila produkcija jekla ogražena v skladu s stavko in na ta način so prepričali, da je vseh jeklarnah tako, akoravno ni bila resnica. Toda te taktike se je posluževala jeklarska korporacija, katere je tudi vsela. Ko se ji je posrečilo dobiti večje število stavkokazov, je bilo javno mnenje še bolj prepričano, da je jeklarska industrija v normalnem stanju. Črne so pošiljali iz ene tovarne v drugo: V Gary n. pr. so stavkokazi nemenoma hodili po glavnih ulicah v tovarno in iz tovarne; v Youngstown in v okolici Pittsburgha so vtihotapljali stavkokaze ponoči. Splošno je bilo že razširjen izraz med kompanijskimi uradniki "črne bodo, to naredili". Sicer ni bilo veliko stavkokazov in še ti, kolikor jih je bilo, so se dobro zavedali, da stavkokazi, posebno črne, ki so stavkokazili v jeklarnah v Garyju in Pittsburghu. In zakaj? Splošno načelo "Ameriške delavske federacije" je "da je bela unija" in po ustavi te unije, je sploh nemogoče črncem vstopiti v to unijo. In vsled tega so črne prišli do prepričanja, da jim je nemogoče na drug način vstopiti v vrste organiziranega delavstva, kot samo potem stavkokazstva. Ko je "Ameriška delavska federacija" izprevidela to svojo napako in izpremenila svoje stališče v tem oziru, je bilo že prepozno in ni imelo zaželjenega vspeha. V Youngstownu n. pr. je bil izmed strojnikov edino neki črne, ki je stavkokazil in sicer raditega ker

mu je bil vstop v unijo strojnikov vedno zabranjen, kolikokrat je prosil za vstop. In vsled tega, so stavkarji očitno krivili "Ameriško delavsko federacijo", da je ona povzročila kolikortoliko, da je stavka bila izgubljena. Velemeščanski listi so vedno poročali, da je produkcija jekla normalna, da vse jeklarne obratujejo, da je na trgu dovolj jekla in da se trgovalci izražajo, da lahko dobijo jekla kolikor ga hočejo. Stavkarji pa niso imeli nobenih sredstev, da bi pobijali te laži, da bi vspešno nastopili proti jeklarskim kompanijam. Stavkarjem v pittsburskem okraju je bilo prepovedano postaviti stavkovne straže in obdržati shode in seje. Lokalni stavkovni voditelji niso mogli obiskovati stavkarjev na domu, ker so bili vedno v nevarnosti da jih aretirajo. Velikim velemeščanskim časnikom niso mogli odgovorjati in pobijati časni-karske laži, ker niso imeli nobenega časopisa razun takozvanega, štrajkarskega "buletina", katere so razpošiljali stavkarjem. Tretji vzrok, da je stavka bila izgubljena, je bila nesloga med delavci samimi valed 24 posameznih malih unij. Izučeni delavci se niso razumeli z napoliženimi delavci in slednji se z navadnimi ali neizučeni delavci. Vsakdo se je bal, da bo zapostavljen v katerem oziru in to bi ostalo tudi še naprej, akoravno bi bil štrajk dobljen. Kajti valed sistematične razdelitve vseh delavcev v jeklarski industriji, katere je uvedla kompanija iz gotovega vzroka, v posamezne oddelke, so bili delavci tako razdeljeni, da je bil en oddelek ljubosumen na drugega. "Ameriški delavci" so bili v strahu, da hočejo "inozemski" delavci delo, katerega so dosedaj imeli samo "Amerikanci". Inozemci so se zopet bali, da se bodo "Amerikanci" povrnili nazaj v tovarne in pogovorili kompanijske uradnike, da naj le "potlačijo honkyje". "Amerikanci", ki so ostali na delu v jeklarnah v pittsburskem okraju so izjavili, da jih organizatorji niso sploh nikdar pozvali na stavko, ampak, da so pozvali le "inozemce". Inozemci so dobro čutili kritiko, ka-

tero so dnevniki vedno prinašali, da je bila ta stavka delo "neameriških inozemcev". Veliko število inozemcev se je konečno odločilo izraziti napram stavkovnim voditeljem, da se bodo takoj zopet odzvali stavkovnemu pozivu, kakor hitro bodo "amerikanizirali" Amerikance in črne. Poleg so pa imele nekatere izmed 24 posameznih unij tudi nekatere pogodbe z nekaterimi jeklarskimi kompanijami za gotovo delo, katero so morali izvršiti. Ker so te unije same napravile pogodbo, so bili člani te unije nazivljeni s stavkokazi ali z izdajstvom. Eno tako pogodbo je imela organizacija "Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers" z nekaterimi "neodvisnimi" jeklarnami, katere pogodbe se je zavedala ta organizacija. In tej organizaciji je bila dana trpka izbira med pogodbo z delodajalci in med pogodbo in bratskimi unijami. In kakor bi izbrala, bi bila obdolžena z "izdajstvom". In "Ameriška delavska federacija" ni prej tega vpoštevala. Četrti vzrok, da je bila stavka izgubljena, je pa, da delavci sami niso bili na jasnem v nekaterih ozirih in da v marsikaterih ozirih niso stavili svojih pogojev. To je bil slučaj namreč glede razmerja delavcev, ki so bili vpisani pri izdelavi jekla, napram uniji. Najbolj prizadeti so bili ravno ti delavci in ti so se tudi borili. Ti delavci so bili velkokrat popolnoma nevpisani kot delavci Brigadi, se niso o njih položaju, o njihovem zasluku, njihovem delu, sploh se je opazalo, da se za te delavce nihče ni brigal. Časniki bi mogoče ne bili sovražni napram tem delavcem oziroma položaju, v katerem so bili ti delavci, toda stavkovni voditelji niso objavili nikakega poročila z ozirom na te delavce. In kako bi sploh stavkovni voditelji podali kaka poročila, ker so bili sami takorekoč popolnoma nepoučeni o celoti. Ko je bilo čez nekaj časa jasno, da se mora uvesti nekateri spremembe ali reforme v tej industriji, da bi bilo mogoče obratovati to industrijo v smislu unije, unije same niso sodelovale pri tem. Kako naj imajo potem delavci kako zaupa-

nje v delavsko organizacijo, ki vodi stavke, ako v svojem programu nima vseh delavcev in ako se ne ozira na izboljšanje položaja vseh delavcev, ampak samo nekaterih.

(Dalje.)

Zločinci—junaki!

Kdaj so zločinci junaki in kdaj junaki zločinci? Ne vemo! Danes ne vemo več. Pred vojno je še bila nekakšna moralna črta, ki je delila junake na to in zločince na drugo stran saj v splošnem. Kdor je namreč ubil koga drugega očitno brez političnih ali verskih cerimonij, in če ubiti ni ravno bil zamorec ali belopoltni štrajkar, se je morilec smatral za zločince in ne junaka. Govorimo namreč o razmerah v Ameriki. Ampak po vojni je drugače. Vojna je naredila človeško življenje malovredno, pravzaprav ničvredno. Vojna je bila šola za ubijanje in po nazorih te šole je ubijanje ne samo potreba, pač pa še junakstvo. Pozverjenost, ki je lastna človeku v vojni, pa ne ostane na bojišču tisto minuto, ko je sklenjeno premirje, temveč ostanje v marsikaterem vojaku leta, ako ne vse življenje. Psihološki vplivi ne dajo nič na diplomatične paragrafe, ki diktirajo danes vojno in jutri mir. Z drugimi besedami se to pravi: Lahko je napraviti v danih razmerah zverino iz človeka, ali težko je zopet napraviti človeka iz verine. Fakt je, da se danes dogajajo umori in drugi zločini v toliki meri kakor še nikdar prej. In premnoge vloge pri teh zločinih igrajo bivši vojaki. Ni naš namen razglabati dejanja zločincev, kajti to bi bilo kmalu preogabno, toda vredno je podati par slik, kako bivši vojaki morilec ne morejo pozabiti, da niso več na fronti in kakšne motive navaajo za njihova brutalna dejanja. August Miller v Chicagu je ustrelil svojo ženo. Pred okrajnim mrljskim oglednikom je po izpovedal, da je bil zločin nesreča. Preskrbel si je revolver, da se bo mogel braniti, kadar — ruski boljševiki napadejo Združene države. On se boji boljševikov in zato je imel orožje v hiši. In ko je čutil revolver — nabasan seveda, kajti boljševiki lahko naskočijo Chicagu v štiriindvajsetih urah! — se je sam sprožil in krogla je zadela njegovo ženo. Kolikor je soditi iz poročila v časopisih, je mrljski oglednik vsakakor uvaževal izgovor, ki more držati edinole pri otrocih. Morda se zgodilo, da bo Miller oproščen — in posnemalec se ne bo zmanjkalo. Carl Vanderer, bivši lajtnant, je tudi ustrelil svojo ženo in nekoga trempa, ki ga je najel, da bo igral aloga roparja. Vanderer se je hotel iznebiti svoje žene in otroka, ki je imel biti rojen, in se vrniti nazaj v armado, a ob enem je hotel biti junak, ki masčuje na mestu smrt svoje soproge. Policija in zdaj čaka na vešala. Ampak to še ni vse. Vanderer zdaj opisuje svoje vtise s francoskega bojišča in "Herald-Examiner" jih priobčuje dneвно s kričnimi naslovi. Vanderer piše, da je imel veliko veselje z ubijanjem Nemcev — in to veselje se ga je menda še držalo, ko se je vrnil iz Francije. Kakšen namen ima to revolversko pisanje? Ali se hoče lajtnant prikazati, da je še vedno v hipnozi, ki se ga je držala na bojišču? Hoče li še vedno igrati vlogo junaka, ki zasluži odlični red za uboj svoje žene, namesto da mu prisodijo vešala? In kakšne obsodbe je vreden časopis, ki priobčuje produkt zblaznelosti brez sramu in moralnega obzira? Ako je bil bakanal zločinov v starem, ki mu za časa cesarjev znamenje prihajajočega propada, kaj naj pomeni bakanal sedanje družbe?

Kaj nameravajo?

V Belgradu se kujejo različni gospodje ministri in menda drug drugega zalezujejo, če prav presojamo položaj. Eni bi rali imeli vladno krizo drugi se je boje, a spletarijo oboji in nam navajajo vzroke in razloge za svoje "delovanje". Tako delajo v Belgradu; vsaj mnogo drugega ne izve-

Nas poleg osebnih ambicij posameznih strank in blokov zanimajo tudi zunanja politična vprašanja. Iz uradnega poročila posnemamo, da pojde general na mirovno konferenco v Pariz. Iz drugega vira pa izveemo, da je ententa sklenila med plebiscitno dobo opustiti demarkacijsko mejo na Koroškem in s tem odpreti vrata šovinističnemu buržoaznemu nemškemu nacionalizmu, ki bo preplaval z agitacijo in nadjem plebiscitno ozemlje. Povsem naravno je, da smo mi za svobodno glasovanje na Koroškem, če že mora biti to glasovanje. Ni nam pa jasno, zakaj se glasovanje izvede na tak način. Ali ne tiči za tem grmom Italija, ki je minuli teden uganjala take bestialnosti po svojih šovinistih v Trstu, Pulju in na Reki? Najbrže opravilno sumimo, da je Italiji na ljubo ententa priznala to zahtevo na Koroškem z ozirom na jadransko vprašanje. Italija bo morala namreč odstopiti del jadranske obale, morda celo Reko in nekaj poysem slovenskega ozemlja ob sedanji notranjski demarkacijski črti. Ker se pa Italija čuti s tem oškodovana, je izposlovala pri ententi kompenzacijo, ki se prikriva s sklepom entente glede kroške demarkacijske črte, kar znatno olajša nacionalistično propagando in terorizem, pa tudi vpliv v prilog Italije, ki želi, da pripade plebiscitno ozemlje Nemški Avstriji.

Kakor smo že omenili, hoče imeti Italija kompenzacijo za jadransko ozemlje. Znano nam je, da Italija že od početka reflektira na našo gorenjsko kotlino, torej najlepši del Slovenije, gozdne zaklade in industrijo, ki je tam precej razvita. Kdor ima nekoliko zdravega razuma, ta bo vedel, da bi bil odstop Gorenjske Italiji velik imperijalističen zločin nad gospodarskim in kulturnim položajem Slovencev. Nismo šovinisti in ne imperijalisti: toda, kdor bi trdil, da se tak naerti strinjajo s samoodlobo narodov, s pospeševanjem ekstenzijske in kulturne možnosti o tem bi pač lahko trdili, da je zloben analfabet v teoriji, razvoju in o naravnih pravicah.

Pri nas v Sloveniji ga ni človeka, ki bi se zlagal s tako rešitvijo naših severozahodnih meja; bojimo se pa, da v tem pogledu, v Belgradu popuščajo. Ni treba vojne, ni treba rožljati z bajoneti in puškami, zakaj mnenja smo, da bi tako krivico pač ne mogel sankcionirati niti najbrezvestni imperijalist, ker se mora vendar bati demokratizma, ki ga je vodila svetovna vojna. Italija ima te načrte in upa z njimi prodreti in s tem si osvojiti našo lepo Gorenjsko in doseči obširneje mejaštvo z Avstrijo, če pripade plebiscitno ozemlje njej. "Naprej."

Delavec brez delavskega časopisa je kakor vojak brez puške. Narodite se in hrite svoje glasilo "Prosveto."

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENDER
javni notar za Ameriko in stari kraj.
5237 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Prihranil vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

SIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$30.00

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENDER
javni notar za Ameriko in stari kraj.
5237 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Prihranil vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

NAZNANILO.

Ali želite imeti stalno delo? Mi potrebujemo za našo livarno več navadnih

DELAVCEV

in
POMOČNIKOV.

Dobra plača.

Oglasite se v naši delavski posredovalnici, kjer dobite nadaljna pojasnila.

LINK & BELT CO.,

329 West 39th St.,

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

15 čipkaric, ki razumejo delo pri okvirjih (frame workers). Zelo dobra plača, stalno lahko delo v čisti delavnici.

Oglasite se pri:

CHIC HAND EMBROIDERY CO

215 S. Market Street,

Chicago, Ill.

DEKLETA POTREBUJEMO ZA KROJAŠKO OBRTO!

Nudi se ugodna prilika izučeniš šiviljam na motorni šivalni stroj za izdelke iz kožuhovine.

Stalno in čisto delo. Prilika za zaslužiti po \$22.50 do \$35.00 tedensko; po zmognosti pri delu. Ako se zanimate za to delo tedaj pridite k nam pripravljene za delo.

ELLSWORTH & THAYER

MFG. CO.,

340 Broadway

MILWAUKEE, WISCONSIN.

RAD BI IZVEDEL

za mojega popola brata Jernej Pustovrh'a, s katerim sva bivala skupaj na Reliance, Wyo. in prijatelja Jerneja Ženeti, kateri je bil pred petimi leti na Gunn, Wyo. Cenjene rojake uljudno prosim, če kdo ve za njih naslove, naj mi to sporoči, ako bosta pa sama ta oglas čitala naj se mi prijavi na moj naslov: Blaž Pustovrh, P. O. Box 38, COVE, OREGON.

ŽENITVENA PONUDBA.

Slovenec star 35 let želi se seznaniti s pošteno Slovenko v starosti od 25 do 35 let; ne oziraje se na denar. Katera ima resno voljo, naj piše na spodnji naslov in pridene naj svojo sliko. Vsa pisma in slike se vrnejo na zahtevo in tajnost je jamčena. Moj naslov je: J. Kral, General Delivery, Pittsburgh, Pa.

JAVNA ZAHVALA.

Perth Amboy, N. J., 2. avg. 1920.
Slavonic-Immigrant Bank,
436 W. 23d St., New York, N. Y.
Cenjeni gospodje:—
V čast si štejem naznaniti gospodom pri Slavonic Immigrant Bank v New Yorku in zahvaliti se na hitri pošiljavi denarja v staro domovino, katerega so mi stariši prejeli v teku 32 dni.

Vaša banka je edina v tej zemlji, ki tako hitro pošilja denar. Jaz vam se lepo zahvaljujem in vas priporočam vsem rojakom po Ameriki, da se pri pošiljanju denarja obrnejo na vas in ne na banke, katerim je bil denar za odpošiljanje predan pred 11 meseci, pa še ni izplačan, ter bo potreboval drugih 11 mesecev, da ga bo naslovnik prejel.

Prosimo Vas, da to moje zahvalo izrešete v časnikih, da se bodo po tem tudi rojaki ravnali. S spoštovanjem

Iv. Mostar.
526 State St., Perth Amboy, N. J.
Živela Slavonic Immigrant Bank v New Yorku.

POTOP.

Zgodovinski
— roman —

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Kdo pa so spake?" zakriči nakrat Zagloba in pokaže kopico ljudi majhne rasti, s poltjo oljnatih barv ter z dolgimi črnimi lasmi na glavi.

"To so Laponeci, ki se smatrajo za Spiebergere."

"Ali so sposobni za vojno?"

"Ne, oni so tukaj samo strežaji in Švedje jih vozijo s seboj kot nekaj posebnega. Ne glede na svojo majhno rast so oni odlični čarodějnikl in vsakdo izmed njih ima po pet vragov, da mu strežejo."

"Na kak način so se mogli seznaniti z vrati?"

vpriša Kmitie ter se prekriža.

"Ker gospodje v njihovi domovini skoro vedno, noč in ponoči, kakor veste, se je lahko seznaniti z vrati."

"Ali imajo duše?"

Kmitie požene konja k jednomu izmed njih, pograbl ga za ovratnik, dvigne kvišku kakor mačko, ga ogleda in potem postavi nazaj na prejšnje mesto.

"Ko bi mi kralj jednega podaril, zapovedal bi, naj ga posuše in obesijo v Orli v cerkvi, kjer se nahaja med drugim tudi nojevo jajce."

"Jezdimo urneje!" reče Zagloba, "ako ne, se nam utegne pripetiti od njih kaj strašnega."

"Jezdimo!" ponovi Sadvski. "Prav za prav bi vam moral nataktniti mehove na glavo, toda mi nimamo navade skrivati tega, kar se godi v našem taboru. Da ste videli nasipe, je še boljše za nas!"

Kmalu so dospeli k vratom ter poskakali s konj in sneli kučme, kajti kralj je bil na dvorišču. Okrog njega je bilo mnogo generalov, kakor stari Wittemberg, Douglas, Loewenhaupt, Mueller, Erikson in dokaj drugih. Vsi so sedeli nekoliko za kraljem, čegar stol je stal najbolj spredaj ter posluhal šale, katere je zbijal kralj s svojim jetnikom. Ko je Rok zagledal Zagloba v spremstvu Kmitie in Volodijevskega, si je mislil, da so tudi oni ujeti, radi tega je široko odprl oči in usta. Ob enem se je tudi približal za par korakov, toda Zagloba mu je dal z roko znamenje, naj stoji mirno, sam pa stopi s tovarišema pred kraljevo obličje.

Sadvski jame predstavljati kralju poslanece, ki se mu nisko priklonijo in Zagloba mu da pismo.

Kralj vzame pismo, je čita, med tem pa so ga prikleli radovedno gledali, ker ga še nikdar prej niso videli. Bil je mož v najboljših letih, z črnelega obraza, kakor kak Italijan ali Španjolec. Po svoji zunanosti je močno spominjal na kveza Jeremije Višnjevkega, samo obrvi so mu štrlele kvišku, kakor bi se vedno nečemu čudile. Tam kjer se strinjajo obrvi, je imel čelo nenavadno napeto, kar ga je delalo levu podobnega.

Globoka njegova praska nad nosom, ki se ni skri-la niti takrat, kadar se je smejal, je dajala njegovemu licu grozen in jezen izraz. Spodnja ustnica mu je molela naprej kakor Janu Kazimiru, samo lice je imel debelejšje in spodnjo brado večjo. Sploh je javljalo njegovo lice nenavadnega človeka, jednega izmed onih, ki hodijo po zemlji in izjemajo kri iz nje.

Kralj se nekoliko nasmehne med čitanjem, na krat pa dvigne trepalnice, pogleda Volodijevskega ter reče:

"Poznam te, gospod! Ti si pobil Kanneberga."

Oči vseh se obrnejo na Volodijevskega, kateri pomigne z brkicami, se prikloni ter reče:

"K službi vašega kraljevega veličanstva."

"Kaj si?" vpraša kralj.

"Polkovnik ladvanskega prapora."

"Kje si služil poprej?"

"Vojvodi vilenakemu."

"In si ga zapustil ob enem z drugimi. Izdal si njega in mene."

"Dolžnost mi je bila služiti svojemu kralju, ne pa vašemu veličanstvu."

Kralj ni rekel ničesar, generali so se zmračili, toda Volodijevski je bil miren, in je močno migal s svojimi brkicami.

Nakrat pa reče kralj:

"Milo mi je spoznati tako znamenitega viteza. Kanneberg se je smatral med nami za nepremagljivega rokohoreca, a ti si ga vendar nadvladal."

"Pozdavljam vas, gospodje," je dodal in se obrnil k ostalim. "Zelo sem naklonjen Čarneckemu, dani mi ni ostal mož beseda, da bi se sedaj mirno sedel v Siveru."

Ne Čarnecki, marveč general Mueller je prelomil dogovor, ko je zajel Wolfov polk kraljevo pehoto," odvrne Kmitie.

Mueller stopi za korak naprej, pogleda Kmitieca ter jame šepetati nekaj kralju na uho.

"Toda kakor vidim," nadaljuje kralj. "Čarnecki mi je poslal svoje odlične vojake. Ze davno mi je znano, da med vami ne manjka pogumnih ljudi, samo da nočejo biti vsi zvesti dane besedi."

stval" reče Zagloba.

"Svete so besede vašega kraljevega veličanstva."

"Kaj hočeš reči s tem?"

"Ko bi ne bilo te lastnosti našega naroda, pa bi vaše veličanstvo ne sedelo tukaj!"

Kralj znova umolkne za trenutek in generali se znova zmračijo nad poslančeveo drznostjo.

"Šaj vas je vaš kralj, Jan Kazimir, osvobodil se znova zmračijo

prisege, ko je zbežal za mejo."

"Od prisege nas zamore osvoboditi samo cerkev v čast našega Kristusovega, ki biva v Rimu; toda ona nas ni osvobodila."

"Sicer pa je to brez pomena! — Evo, s tem-le sem pridobil to kraljestvo" s temi besedami se udari po meču," in s tem je obdržim. Ne potrebujem vaših obljub, niti vaših priseg. Ako hočete vojno, jo pa bodele imeli. Mislim si, da Čarnecki še ni pozabil bitke po Golenbam."

(Dalje.)

KOSE!

V zalogi imam še nekaj starokrajske vrste kos, katere pošljem vsakemu točno takoj, ko sprejem denar. Te kose se mora brusiti in ne klepati. Cena je \$2.50. Dobe se pri:

JOHN GRICAR, R. F. D. 3, CHESANING, MICH.